

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Bevarandeplan för Natura 2000-område

Fingalstorp

- Områdeskod
SE0310745

- Bevarandeplanen
reviderad/fastställd
2016-12-12
2005-09-06

- Beteckning
0600-40-0745

Bakgrund

Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut Natura 2000-områden. Genom utpekandet åtar sig länderna att naturmiljöerna och arterna i varje område långsiktigt ska bevaras. Natura 2000-nätverket är viktigt i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I de båda direktiven listas särskilt värdefulla naturmiljöer och arter.

Bevarandeplan

Bevarandeplanen beskriver området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturmiljöer och arter som ska vara i gynnsamt bevarandetilstånd. Även vad som kan påverka Natura 2000-området negativt, behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, liksom uppföljning beskrivs också. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen och kan revideras när ny kunskap tillkommer eller om omständigheterna i eller utanför området ändras.

Lagstiftning

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kapitlet 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Tillstånd krävs inte för de åtgärder som behövs för skötseln av naturmiljöerna i området. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument utan ett underlag för prövningar av eventuella åtgärder i Natura 2000-området.

Kontakt

Vid frågor om Natura 2000 kontakta Länsstyrelsen:

- Telefon växel: 010-22 36 000
- E-post: jonkoping@lansstyrelsen.se

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0310745 Fingalstorp

Kommun: Jönköping

Områdets totala areal: 10,7 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-12-12

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2005-09-06

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2004-04-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

9070 - Trädklädd betesmark

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000 är att säkerställa den långsiktiga överlevnaden för Europas mest värdefulla och hotade naturtyper och arter. I varje enskilt Natura 2000-område är syftet att prioriterade naturtyper och arter bevaras så att området på bästa sätt bidrar till gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå.

I Natura 2000-området Fingalstorp är de prioriterade bevarandevärdena de öppna och trädklädda betesmarkerna med dess artrika flora och värdefulla träd. Vid eventuella målkonflikter prioriteras bevarandet av den öppna betesmarken (silikatgräsmark).

Motivering: Området är ett av östra Vätternbrantens finaste objekt med högsta bevarandevärde p.g.a. sin botaniska artrikhet och höga trädvärden. I närområdet finns det dessutom höga naturvärden knutna till skogsmark, då flera stora nyckelbiotoper ligger i bergsbranterna öster om gården.

Prioriterade åtgärder: Årlig beteshävd. Vid behov röjning av sly.

Beskrivning av området

Betesmarkerna i Fingalstorp ligger i det av förkastningar formade landskapet öster om Vättern. Byn ligger högt och har en vid utsikt över Vättern. Kring gården finns småkuperade hagar där berget går i dagen på många ställen. Hagarna har en artrik flora i de öppnare delarna med arter som rödkämpe, rödklint, brudbröd, ängshavre och backnejlika. I hagarna finns också en rik ängssvampflora. Artsammansättningen tyder på basmineralpåverkan. I hagarna finns också ett varierat träd- och buskskikt, med rik förekomst av gamla vildaplar, oxlar, äldre hamlade askar och ganska stora ekar. De flesta av de gamla hamlade träden växer i gränsen mellan betesmark och åker. På en alm växer rikligt med almlav. En del av betesmarkerna, särskilt norr om gården, har fått ett så tätt trädskikt att de närmast har skogskaraktär, trots att de betas. I betesmarken finns också mindre bestånd med gran och tall.

En bit nordost om gården ligger betesmarken Djupängen, som trots ett ganska tätt trädskikt har en rik ängsflora. Det är som namnet antyder en gammal slätteräng med fuktigare partier med starrarter och ekbevuxna torrare delar. Vissa av ekarna är närmare 100 år gamla och ett 10-tal träd är grova. En del av fuktängen har grävts ut och gjorts om till en mindre damm. Delar av fuktängen är mycket svagt betespåverkade och håller på att växa igen med lövsly.

Vad kan påverka negativt

Det största hotet mot området är utebliven eller otillräcklig skötsel. Minskad eller upphörd hävd leder på sikt till igenväxning med buskar och träd samt utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.

Generella hot som riskerar att försämra mångfalden av arter och strukturer i området kan t.ex. vara:

- Försämring eller förlust av grässvål t.ex. på grund av vildsvinsböck.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.
- Spridning av växtnäringssämnen eller bekämpningsmedel, även tillskottsutfodring eller sambete med gödslade betesmarker eller vall kan indirekt innebära en tillförsel av näringsämnen.
- Användning av avmaskningsmedel som är negativa för den dynglevande skalbaggsfaunan.
- Avverkning av äldre träd eller buskar med höga naturvärden.
- Igenväxning kring äldre träd eller buskar av ljuskrävande arter, främst ek. Även äldre hamlade träd kan vara känsliga för beskuggning/konkurrens.
- Markexploatering eller annan förändring av markanvändningen i objektet eller i angränsande område, t.ex. skogsplantering, dikning, täktverksamhet eller samhällsbyggande i olika former.
- Inplantering/sådd av arter annat än i naturvårdssyfte.
- Körning med tunga fordon vid olämpligt väglag, eller annan verksamhet som orsakar bestående markskador.
- Anläggande av längre eller kortare upplag eller dumpning av avfall, jord, sten, grus foder etc.

Generella texter kring vad som påverkar naturtyper och arter negativt finns även i Naturvårdsverkets naturtyps- och artspezifika vägledning.

Bevarandeåtgärder

Vid behov tecknande av skötselavtal/miljöstödsavtal. Delar om området är naturvårdsavtal (Skogsstyrelsen).

Skötselåtgärder inkluderar årligt bete och röjning av sly och igenväxningsvegetation vid behov.

Uppföljning av naturtyper och arter

enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**6270 - Silikatgräsmarker**

Areal: 5,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Silikatgräsmarkerna ligger spridda i områdets västra såväl som östra delar. Huvuddelen av marken är välbetad. I naturtypen finns en artrik flora med arter som rödkämpar, rödklint, brudbröd, ängshavre och backnejlika, vilket tyder på basmineralpåverkan. I hagarna finns också en rik ängssvampflora med arter som t.ex. scharlakansvaxskivling.

Mer generell information om naturtypen finns i Naturvårdsverkets naturtypsspecifika vägledning.

Bevarandemål

Silikatgräsmarkerna ska vara artrika, präglade av en lång hävdkontinuitet och ha en naturlig näringsstatus. Naturtypen ska hållas öppen, ett mindre inslag av hävdpräglade, bärande såväl som hamlade träd ska dock finnas då de gynnar områdets artrikedom. Betestrycket ska vara tillräckligt för att främja den biologiska mångfalden, framförallt i form av ängs- och betesmarksarter. Typiska arter för naturtypen som t.ex. jungfrulin, bockrot och prästkrage ska vara vanligt förekommande. Typiska insektsarter inom t.ex. fjärilar och spillningslevande bladhorningar ska bibehållas eller öka i frekvens och utbredning. Arealen silikatgräsmarker ska vara minst 5,5 hektar.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd: Naturtypen är ganska välbevarad, och har i huvudsak kvar viktiga strukturer och funktioner, eller kan med relativt små insatser restaureras så att strukturer och funktioner återskapas. Förutsättningarna för att bevara naturtypens värden på lång sikt är goda under förutsättningar att röjningar görs i de igenvuxna partierna.

9070 - Trädklädd betesmark

Areal: 1,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen har ett varierat träd- och buskskikt, med en rik förekomst av gamla vildaplar, oxlar, äldre hamlade askar och ganska stora ekar. De flesta av de gamla hamlade träden växer i gränsen mellan betesmark och åker. Marken är välhävdad, och naturvärdena knutna till trädskiktet kommer att öka efterhand som träden blir äldre. På en alm växer rikligt med almlav.

Mer generell information om naturtypen finns i Naturvårdsverkets naturtypsspecifika vägledning.

Bevarandemål

De trädklädda betesmarkerna ska vara präglade av bete, ha en mosaikartad struktur, en naturlig näringsstatus och en riklig förekomst av gamla hävdpräglade träd. Den biologiska mångfalden av arter knutna till de solbelysta träden såväl som till markens flora ska vara hög. Området ska hävdas med bete och igenväxningsvegetation ska endast förekomma sparsamt. Typiska arter för naturtypen som t.ex gul dropplav, knägräs och mindre bastardsvärmare ska vara vanligt förekommande. Arealen trädklädda betesmarker ska vara minst 1,2 hektar.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd: Naturtypen är ganska välbevarad, och har i huvudsak kvar viktiga strukturer och funktioner, eller kan med relativt små insatser restaureras så att strukturer och funktioner återskapas. Förutsättningarna för att bevara naturtypens värden på lång sikt är goda under förutsättningar att röjningar görs i de igenvuxna partierna.

Dokumentation

Uppgifter från inventering i "Östra Vätterbranterna" av nyckelbiotoper i odlingslandskapet
Länsstyrelsen i Jönköpings län 1992, Ängs- och hagmarker i Jönköpings kommun,
Länsstyrelsens meddelande 1992:1

Uppgifter från ängs- och betesinventeringen, databas Jordbruksverket

Uppgifter från länsstyrelsen hotartsregister, databas länsstyrelsen

Ekonomisk karta från 1950-talet.

Modernt ortofoto

Bilagor

Kartbilaga (översiktskarta och naturtypskarta).

Natura 2000-område

Fingalstorp

(SE0310745)

Bilaga
översiktskarta

1:20 000

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Natura 2000-område

 Fingalstorp

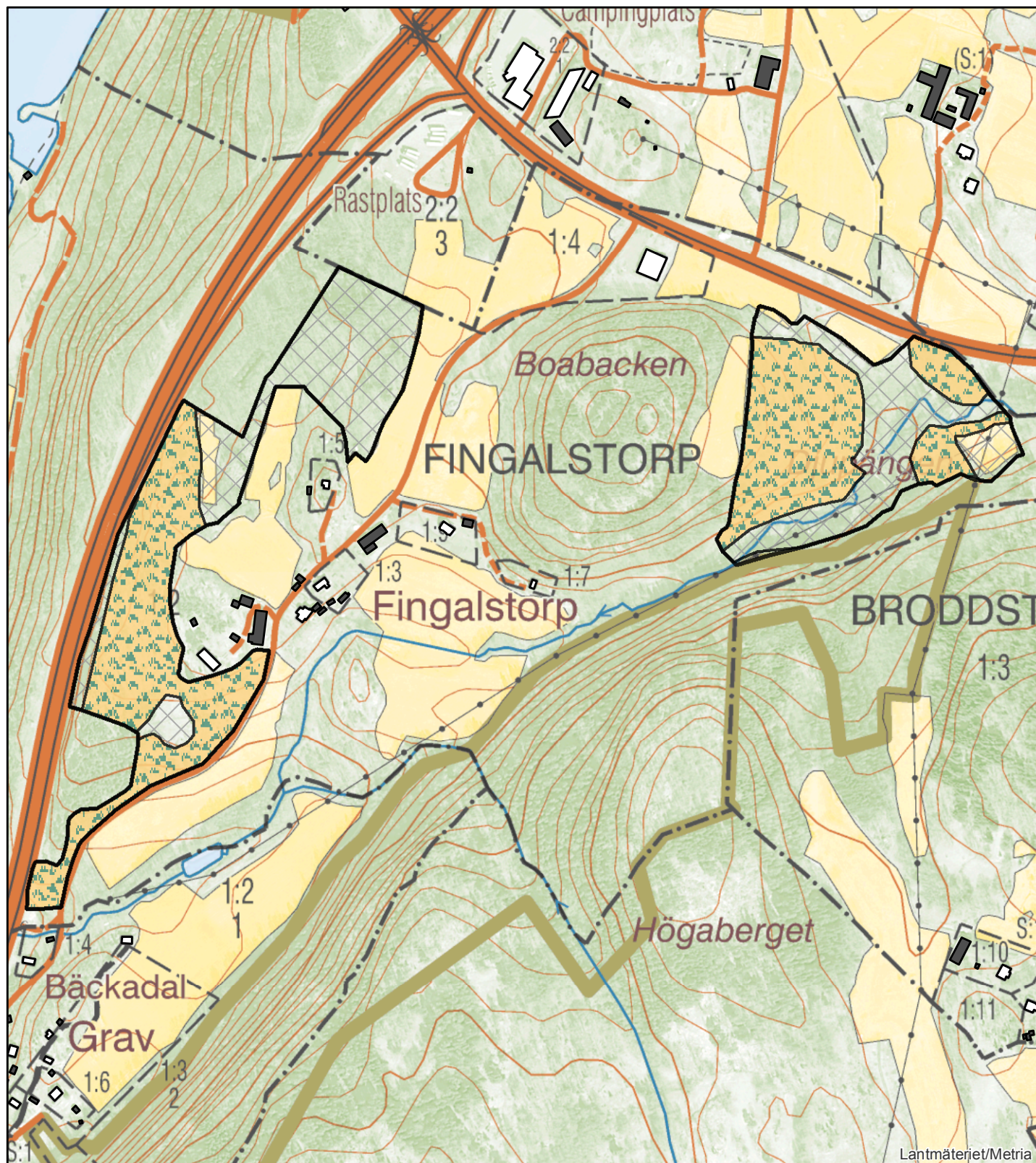

Natura 2000-område

Fingalstorp

(SE0310745)

Lantmäteriet/Metria

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

0 60 120 180Meter

Naturtyper

 Silikatgräsmarker (6270)

 Ej Natura 2000-habitat

